

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“

5084 с. Беброво, общ. Елена
ул. „Трета“ № 8

e-mail: info-300302@edu.mon.bg
телефон: 0879252822

УТВЪРДИЛ: .....
СТ. ПЕТКОВА / ДОБРЕВА БЕБРОВО /
ДИРЕКТОР НА ОУ „ХР. БОТЕВ“

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

/РАЗШИРЕНА ПОДГОТОВКА/

ВЪВ ВТОРИ КЛАС

учебна 2024 / 2025 година

Хорариум на избираемите часове : 2 часа седмично/ 64 часа годишно

ИЗГОТВИЛ: .....
/ Ел. Георгиева/

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА 2. КЛАС ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

Учебната програма за избираемите учебни часове по български език и литература във 2. клас отразява комплексния характер на учебния предмет, което предпоставя взаимносвързаност между отделните раздели в обучението. Ето защо всяка от темите формално е подчинена на целите на езиковото обучение, но тя интегрира учебното съдържание, като реализира в единство усвояването на българския език и развитието на литературните и комуникативноречевите компетентности. В този план конкретната тема осигурява както усвояването на съответното езиково знание, така и овладяването на умения за създаване на текст, а така също усъвършенстването на четивната техника и развитието на уменията за адекватно възприемане на литературен текст. По този начин чрез избираемите учебни часове се осигурява възможност за усъвършенстване на компетентностите, придобити от второкласниците не само чрез уроците по български език, но и чрез уроците по литература и уроците за формиране на комуникативноречевы умения.

Учебната програма за задължителна подготовка по български език и литература във втори клас очертава явно изразен приоритет на правописните знания и умения. Ето защо учебната програма за избираемите учебни часове се изгражда така, че водещ е разделът „Звукове и букви“, чрез който се усвояват основните правописни правила за гласните и съгласните. Този раздел е изнесен на първо място, за да се осигури възможност тези правописни норми да бъдат максимално дълго на вниманието на второкласниците. По този начин учениците се упражняват да прилагат правописните правила при всяка от изучаваните части на речта, съставляващи раздела „Думите в речта“.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

<i>№</i>	<i>Раздел в обучението по български език и литература</i>	<i>Основни теми</i>	<i>Очаквани резултати</i>
1.	Езиково обучение	Строеж на езика	Оrientира се за системните отношения в езика: звук – дума – изречение – текст.

1.1. Звукове и букви	Звукове	Разграничава гласни и съгласни звукове и техни признаци. Открива в корелативни двойки тесните и широките гласни звукове (а – ъ; е – и, о – у). Разграничава ударена от неударена гласна и знака за ударение. Сравнява основните корелативни двойки съгласни звукове по признака звучност – беззвучност (б – п; в – ф; г – к; д – т; з – с; ж – ш, дж – ч; дз – ц). Използва азбучен ред за търсене на дума в речник. Познава начини за правописна проверка на гласни в неударени срички. Открива звуковата промяна на звучни съгласни пред беззвучни. Познава начини за правописна проверка на звучни съгласни в края на думата и пред беззвучни. Открива правописни особености на думи с: щ, ю, я, йо, ъо, дз, дж. Изписва отделно предлози, съюзи, кратки форми на местоименията, отрицателна частица, възвратната частица <i>се</i>. Пренася правилно многосрични думи.
1.2. Думите в речта	Думата като речникова единица Части на речта	Знае за речниковото значение на думата. Обяснява лексикалното значение на думи от активния речник. Познава учебни речници. Търси думи с правописни особености в правописен речник. Познава <i>съществителното име</i> като част на речта. Разграничава съществителни собствени и съществителни нарицателни имена. Определя вида, рода и числото на съществителното име. Разпознава умалителни съществителни имена. Разпознава <i>прилагателното име</i> като част на речта. Разпознава рода и числото на прилагателното име. Съгласува прилагателното и съществителното име по род и число. Пише правилно формите на прилагателните имена за мъжки, женски и среден род; за единствено и множествено число. Познава <i>глагола</i> като част на речта. Разпознава числото на глагола. Изговаря и пише правилно глаголи в първо лице, единствено и множествено число и в трето лице в множествено число в сегашно време. Разпознава глагола, съществителното име и прилагателното име като части на речта. Употребява уместно глаголи, прилагателни и съществителни имена. Разграничава изречение от словосъчетание. Отделя изреченията в текста, като означава началото и края им. Употребява различни словоредни варианти на изречието.
1.3. Изреченията в речта	Изречение Видове изречения	Разграничава съобщително и въпросително изречение. Знае различни начини за образуване на въпросително изречение (с възходяща интонация, с въпросителна частица <i>ли</i>, <i>с нали</i>). Оформя пунктуационно правилно съобщително и въпросително изречение.

			Преобразува съобщително във въпросително изречение и обратно. Употребява уместно съобщителни и въпросителни изречения.
2.	Литературно обучение	Художествено възприемане	Отговаря на въпроси, свързани със съдържанието на изучавано произведение. Ориентира се в последователността на епизодите при развитието на действието в изучавано произведение. Открива образите на героите в изучавано произведение. Коментира постъпките на героите от изучавано произведение. Аргументира предпочитания към герои и епизоди. Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои и епизоди в изучавано произведение. Чете правилно и с подходяща интонация литературни произведения. Чете с разбиране текст от хартиена страница и дисплей.
3.	Обучение за развитие на комуникативноречевы компетентности	Общуване	Ориентира се в комуникативноречевата ситуация (Кой говори? На кого? За какво? Защо? Кога? Как? Къде?). Уместно употребява изучаваните езикови средства според комуникативната ситуация. Прилага правилата за речева учтивост. Дава примери за речева учтивост при общуване.
		Създаване на текст	Съставя кратки съобщения. Създава текст на поздравителна картичка. Прави кратко писмено описание на наблюдавани предмет, животно, растение. Преразказва съдържанието на кратък художествен повествователен текст. Съчинява приказка по предложена словесна опора: начало, аналогия, герой.

По преценка на учителя тази учебна програма може да се реализира в два варианта:

– в рамките на 32 учебни часа (1 час седмично), ако повечето от второкласниците в класа имат добра езикова култура и натрупан читателски опит, което им осигурява бърз напредък в ученето;

– в рамките на 64 учебни часа (2 часа седмично), ако преобладаващата част от учениците в класа изпитват трудности при усвояването на учебния материал по български език и литература.